

Warszawa, 19 lipca 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: WPR.wkd.092.2.2021

**Pan
Piotr Całbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko - Pomorskiego**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 3 i art. 9 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020¹, dalej: „ustawa ROW”, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło w dniach od 4 lutego do 19 marca 2021 r. kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko – Pomorskiego w Toruniu, dalej „UMWK-P”, Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń.

Zakres kontroli obejmował realizację przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego zadań dotyczących procesu przyznawania i wypłaty pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, dalej „instrument wsparcia”, w okresie od uruchomienia wdrażania instrumentu wsparcia do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzili: _____ – główny specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej, kierownik zespołu kontrolnego, _____ – starszy specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej, _____ - główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu².

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 182 oraz 904

² Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi od 28 kwietnia 2021 r. Biuro Kontroli zostało przekształcone w Departament Kontroli i Audytu

Marszałkiem Województwa Kujawsko - Pomorskiego jest od dnia 19 listopada 2018 r. Pan Piotr Całbecki.

I. Ocena skontrolowanej działalności

1. UMWK-P prawidłowo, z opisanymi poniżej uchybieniami, wykonywał zadania w zakresie procesu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia.
2. W zakresie wybranych do kontroli spraw stwierdzono następujące uchybienia:
 - przekroczenia terminów zawierania umów w 10 na 12 spraw, co stanowi 83 % poddanych dokładnej analizie spraw;
 - przekroczenia terminów rozpatrzenia wniosków o płatność (dalej „wopp”), w 1 na 9 skontrolowanych spraw zostało rozpatrzonych po terminie.
 - nieuzasadnione wezwanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do uzupełnienia w zakresie dostarczenia dokumentacji potwierdzającej prawo dysponowania nieruchomością, pomimo, że operacja nie była związana trwale z nieruchomością, w 2 sprawach,
 - braku znaku sprawy i podpisu osoby przyjmującej wopp (w jednym przypadku).
3. Przeprowadzono również analizę terminowości wszystkich wniosków o przyznanie pomocy (dalej „wopp”) w odniesieniu do których zawarto umowę i wniosków o płatność I transzy, w odniesieniu do których nastąpiła wypłata środków.

Przeprowadzona analiza potwierdziła uchybienia w zakresie terminowości.

W odniesieniu do 554 wopp, w przypadku których podpisano umowę w terminie zostało rozpatrzonych 53 wopp, co stanowi 9,57% wopp.

Po terminie zostało rozpatrzonych 501 wopp, co stanowi 91,43% wopp w odniesieniu do których podpisano umowę. Przekroczenia do 2 miesięcy dotyczą 111 wopp, co stanowi 20,04% wopp.

Przekroczenia od 2 miesięcy do 4 miesięcy są udziałem 209 wopp, co stanowi 37,72% wopp.

Przekroczenia od 4 miesięcy do 6 miesięcy dotyczą 121 wopp, co stanowi 21,84% wopp.

Przekroczenia od 6 miesięcy do 9 miesięcy są udziałem 45 wopp, co stanowi 8,12% wopp.

Natomiast przekroczenia powyżej 9 miesięcy dotyczą 15 wopp, co stanowi 2,71% wopp.

Na 492 wop, w terminie zostało rozpatrzonych 466 wop, co stanowi 94,71%.

Po terminie, zostało rozpatrzonych 26 wop, stanowiące 5,29% wop, w stosunku do których nastąpiła dotychczas wypłata I transzy.

4. Stwierdzone uchybienia nie miały znaczącego wpływu na prawidłowość realizacji zadań w procesach przyznawania i wypłaty pomocy przez UMWK-P.

II. Ustalenia kontroli

Wopp zostały złożone w terminach wskazanych w ogłoszeniach o naborze wniosków, przeprowadzonych przez poszczególne Lokalne Grupy Działania (LGD) funkcjonujące na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego, zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020³, dalej: „rozporządzenie”.

Kontrolą objęto operacje, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia, operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.

W naborach przeprowadzonych w latach 2016 - 2020 złożono do poszczególnych LGD funkcjonujących na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego, a następnie przekazano do UMWK-P, na operacje o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia, 748 wniosków o przyznanie pomocy. W odniesieniu do 554 wopp zostały zawarte umowy o przyznaniu pomocy, a w trakcie weryfikacji wopp było 47 spraw.

Złożono wop⁴ w odniesieniu do 524 spraw.

Szczegółową kontrolą objęto 12 spraw na podstawie analizy przekazanych przez UMWK-P informacji, w tym biorąc pod uwagę status sprawy.

Lp.	Znak sprawy	Status sprawy	Skontrolowany etap
1.	UM02-6935-UM0.	wypłacona pomoc	wopp i wop
2.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
3.	UM02-6935-UM02i	wypłacona pomoc	wopp i wop
4.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
5.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
6.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
7.	UM02-6935-UM02i	wypłacona pomoc	wopp i wop

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 664 i 2023 oraz z 2020 r., poz. 1555.

⁴ Wg stanu na dzień 29 stycznia 2021 r.

8.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
9.	UM02-6935-UM02	wypłacona pomoc	wopp i wop
10.	UM02-6935-UM02	wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia	wopp
11.	UM02-6935-UM02	wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia	wopp
12.	UM02-6935-UM02	wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia	wopp

Tabela 1. Źródło: informacje z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego oraz ustalenia własne

Szczegółowe warunki przyznawania oraz wypłaty pomocy określały przepisy ustawy ROW, ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności⁵ oraz rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące procedury w zakresie przyznania i wypłaty pomocy:

- 1) KP-611-391-ARiMR/1/z, oraz Erraty Nr 1, 2, 3, 4 do Książki Procedur - Obsługa wniosku o przyznanie pomocy dla działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, dla poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w zakresie operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD oraz operacji własnych LGD w ramach PROW na lata 2014–2020;
- 2) KP-611-392-ARiMR/1/z, KP-611-392-ARiMR/2/z (oraz Errata), - Obsługa wniosku o płatność dla działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, dla poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w zakresie operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD oraz operacji własnych LGD w ramach PROW na lata 2014–2020, dalej: „procedury”.

1. Przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy.

W wyniku kontroli 12 spraw stwierdzono, że:

- 1) wszystkie skontrolowane wopp zostały złożone w terminach wskazanych w ogłoszeniach przez poszczególne LGD, zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia,
- 2) wszystkie skontrolowane załączniki do wopp, które wymagały potwierdzenia za zgodność z oryginałem, zostały prawidłowo potwierdzone przez UMWK-P, zgodnie z § 19 ust. 5 rozporządzenia,
- 3) wszystkie skontrolowane wopp oraz korekty (uzupełnienia) wopp wraz z załączonymi dokumentami zostały prawidłowo opatrzone przez UMWK-P pieczęcią, datą wpływu wniosku

⁵ (Dz.U. z 2019 r. poz. 1167)

oraz zostały podpisane w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wniosek, zgodnie z zapisami w procedurach, za wyjątkiem sprawy o nr UM02-6935-1

Odnosząc się do ww. uchybienia, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P⁶ poinformował, że: „*Co do zasady, zgodnie z instrukcją wypełniania karty weryfikacji WoPP, wszelkie wydruki i notatki dołączane do sprawy powinny być podpisane i datowane. Jeżeli na dokumencie brakuje podpisu bądź daty, to wynika to z przeoczenia pracownika weryfikującego*”.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości, poza jednym przypadkiem, w którym stwierdzono, iż wopp o nr UM02-6935-1 nie zawierał znaku sprawy i podpisu osoby przyjmującej wopp.

2. Dokonywanie oceny spełniania przez wnioskodawcę warunków przyznawania pomocy.

W wyniku kontroli ustalono, że UMWK-P prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wopp, w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez ubiegającego się o przyznanie pomocy, spełnienie warunków przyznania pomocy, w szczególności warunki dotyczące:

- osoby fizycznej, spełniającej wymogi o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, albo
- osoby prawnej, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia albo
- jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia,
- posiadania numeru identyfikacyjnego w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności⁷, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia.

Ponadto w odniesieniu do operacji, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit a rozporządzenia – podejmowanie działalności gospodarczej, w myśl § 5 ust. 1 rozporządzenia, pomoc jest przyznawana jeżeli:

- 1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

⁶ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

⁷ Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1206 i 1440).

- a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy⁸ i w pełnym zakresie, chyba, że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.⁹ w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów,
 - b) w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy¹⁰ nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców¹¹, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej
i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie;
- 2) operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od wypłaty płatności końcowej, oraz:
- a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych¹² z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub:
 - b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę¹³, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;
- 3) koszty planowane do poniesienia w ramach operacji:
- a) mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia,
 - b) nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR;

⁸ Ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266).

⁹ Dz. U. Nr 251, poz. 1885.

¹⁰ W brzmieniu obowiązującym do dnia 8 września 2020 r.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 162.

¹² Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423 i 432).

¹³ W rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320).

- 4) biznesplan, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, w szczególności, jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów, jest nie niższa niż 70% kwoty, jaką można przyznać na tę operację.

Ustalono, że UMWK-P prawidłowo zweryfikował, spełnienie warunków dotyczących kwalifikowalności kosztów.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

3. Dokonywanie oceny racjonalności kosztów.

W art. 48 ust. 2 pkt e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014¹⁴, określono, że kontrole administracyjne powinny obejmować w szczególności weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dla wszystkich 12 kontrolowanych wopp dokonano oceny racjonalności planowanych do poniesienia kosztów.

W art. 48 ust. 2 pkt e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014, określono, że kontrole obejmują w szczególności weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów. Koszty ocenia się za pomocą odpowiedniego systemu oceny, takiego jak koszty referencyjne, porównanie różnych ofert lub w ramach komitetu oceniającego.

W przypadku wszystkich kontrolowanych wopp sprawdzono, czy koszty poszczególnych zadań wchodzących w skład operacji nie przekraczały wartości rynkowych. Z tej oceny każdorazowo pozostawiono ślad rewizyjny w postaci notatki służbowej zawierającej uzasadnienie podjętej decyzji wraz ze wskazaniem materiałów źródłowych, stosownie do instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

4. Wzywanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wopp.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 3 wopp, UMWK-P wzywał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do usunięcia braków jeden raz, natomiast w przypadku

¹⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.).

8 wopp – UMWK-P wzywał jeden raz w ramach usunięcia braków oraz jeden raz w zakresie złożenia wyjaśnień, natomiast w przypadku 1 wopp UMWK-P wzywał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy raz w ramach usunięcia braków i dwukrotnie w zakresie złożenia wyjaśnień, co było zgodne z art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności¹⁵, stanowiącym, że w razie stwierdzenia, że wniosek o udzielenie wsparcia, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013¹⁶, zawiera braki, jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera oczywiste omyłki, zarząd województwa wzywa podmiot ubiegający się o wsparcie do usunięcia tych braków lub nieprawidłowości lub poprawienia oczywistych omyłek w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni i nie dłuższym niż 14 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia oraz § 24 rozporządzenia, określającym, że wezwanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy (...), wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wopp do czasu wykonania przez ten podmiot (...) tych czynności, o czym zarząd województwa zawiadamia podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w formie pisemnej.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku wszystkich sprawdzonych wopp, zakres braków do usunięcia został sformułowany przez UMWK-P w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte.

Terminy dotyczące uzupełnień wopp, wynikające z przepisów ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności, zostały zachowane.

W przypadku wopp o nr: UM02-6935-_____ oraz UM02-6935-_____ i pracownik Weryfikujący wezwał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do uzupełnienia w zakresie dostarczenia dokumentacji potwierdzającej prawo dysponowania nieruchomością, chociaż operacja nie była związana trwale z nieruchomością (operacja polegająca na świadczeniu usług animacyjnych w terenie, a także usługach termowizyjnych), pomimo, że nie wynika to ani z przepisów rozporządzenia dla poddziałania, ani z instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P¹⁷: „*Każdy podmiot, rejestrując działalność gospodarczą w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) musi wskazać miejsce prowadzenia tej działalności. Takie miejsce musi mieć np.*

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1167.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.Urz.U.E.L Nr 347, str. 320 z późn. zm.).

¹⁷ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

potwierdzony dokumentem odpowiedni sposób użytkowania lokalu/ nieruchomości, jest też inaczej opodatkowane niż np. nieruchomość mieszkalna. Duża część Wnioskodawców jako miejsce prowadzenia działalności podaje budynki mieszkalne (będące ich własnością bądź wynajmowane), nie mając świadomości że wiązać się to będzie z wyżej wymienionymi obowiązkami. Niezależnie więc, czy operacja jest czy nie jest trwale związana z nieruchomością, potwierdzenie przez Wnioskodawcę, że posiada tytuł prawny do nieruchomości jest pewnego rodzaju zabezpieczeniem, że w przyszłości (po założeniu działalności gospodarczej) będzie miał na przykład prawo zmienić sposób użytkowania tej nieruchomości dla celów działalności gospodarczej”.

Przedstawione powyżej podejście nie jest uregulowane w przepisach i procedurach. W Instrukcji wypełniania wopp (IW WOPP) określono, że część wopp dotyczącą Informacji o działkach ewidencyjnych wchodzących w skład nieruchomości, na których realizowana będzie operacja, wypełnia się tylko w sytuacji, jeżeli operacja będzie trwale związana z nieruchomością, co jest związane z warunkiem przyznawania pomocy określonym w § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

W przypadku wniosku UM02-6935-UM02, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy był wzywany do uzupełnienia tej części w sytuacji, kiedy jego operacja nie była związana trwale z nieruchomością.

W instrukcji określono, że w części B.III. Opis planowanej operacji w polu nr 7 IW WOPP Lokalizacja operacji (miejsce realizacji operacji), należy wskazać dane teleadresowe dotyczące realizowanej operacji, np. dotyczące konkretnej nieruchomości, roboty budowlane, wyposażenie nieruchomości, zakup maszyn wykorzystywanych w konkretnej lokalizacji. Dopuszczalne jest niewypełnienie pól 7.8 i 7.10, w sytuacji, gdy dana lokalizacja nie jest oznaczona nazwą ulicy / numerem lokalu. W takim przypadku, w polu 7.8 należy wpisać nr działki ewidencyjnej, na której będzie realizowane zadanie inwestycyjne. Z kolei uzupełnienie tabeli nr 8 Informacja o działkach ewidencyjnych wchodzących w skład nieruchomości, na których realizowana będzie operacja, zgodnie z Instrukcją wypełniania wopp wypełnia się, jeżeli operacja będzie trwale związana z nieruchomością.

W ww. skontrolowanych sprawach UMWK-P wezwał podmiot ubiegający się o pomoc do uzupełnienia wopp w tabeli nr 8, w sytuacji, kiedy operacja nie była związana trwale z nieruchomością, co nie było zgodne z IW WOPP.

Ponadto, w piśmie dotyczącym wezwania do usunięcia braków UMWK-P wezwał podmiot¹⁸ do przedstawienia *Oświadczenia*, w którym właściciel bądź współwłaściciel wyrażają zgodę na realizację operacji. Zgoda na realizację operacji jest wymagana, w przypadku, gdy planowana

¹⁸ Sprawa UM02-6935-1

inwestycja jest trwale związana z nieruchomością (tj. budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie terenu, zakup maszyn, sprzętu i urządzeń wymagających posadowienia) - a dana nieruchomość znajduje się w posiadaniu zależnym lub jest przedmiotem współwłasności.

Odnosnie kwestii związanych z sytuacją epidemiologiczną Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P¹⁹ poinformował, że „zgodnie z § 7 rozporządzenia MRiRW z dnia 3 lipca 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach niektórych działań i poddziałań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 podczas stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii Wnioskodawca może dołączać kopie dokumentów bez wymaganego potwierdzenia lub poświadczenia za zgodność z oryginałem, w związku z czym SW nie wzywa do uzupełnień w tym zakresie”.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie w odniesieniu do operacji o nr: UM02-6935-UM02 I oraz UM02-6935-UM02 polegające na nieuzasadnionym wzywaniu podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do uzupełnienia w zakresie dostarczenia dokumentacji potwierdzającej prawo dysponowania nieruchomością, pomimo, że operacja nie była związana trwale z nieruchomością. Obowiązek taki nie wynika z przepisów rozporządzenia, ani z instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

5. Terminowość zawierania umów o przyznaniu pomocy/informowania o odmowie przyznania pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 10 na 12 spraw terminy dotyczące zawierania umów o przyznaniu pomocy oraz informujące o odmowie przyznania pomocy, wynikające z przepisów rozporządzenia, nie zostały zachowane.

Przekroczenia ww. terminów w skontrolowanych sprawach wyniosły od miesiąca do 6 miesięcy (Tabela 2), co było niezgodne z § 22 ust. 1 rozporządzenia, w którym określono, że w terminie 4 miesięcy od dnia przekazania wopp zarządowi województwa przez LGD, zarząd województwa:

- 1) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy - w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy;

¹⁹ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

- 2) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy – w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

W § 23 ust. 1 rozporządzenia określono, iż w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wopp, zarząd województwa wyznacza niezwłocznie podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Przepisy rozporządzenia - § 23 ust. 2 - określają również warunki, w których umowa o przyznanie pomocy może być zawarta w innym terminie.

W trakcie kontroli, ustalono, iż w aktach spraw, w pismach zapraszających wnioskodawców do podpisania umowy, wskazywano termin 14 dni od doręczenia pisma, podając przedział godzinowy 7.30 – 14.00. Nie wskazywano zaś konkretnego dnia.

Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P²⁰: „Zgodnie z wzorem pisma P-3/391 (KP-611-391-ARiMR/1/z), SW zaprasza na podpisanie umowy o przyznaniu pomocy w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia doręczenia niniejszego pisma, w godzinach pracy Urzędu Marszałkowskiego. W związku z taką konstrukcją pisma proceduralnego podaje się jedynie godziny urzędowania, natomiast konkretny dzień podpisania umowy jest uzgadniany telefonicznie przez pracownika SW”.

Terminy rozpatrywania wopp poddanych kontroli przedstawia Tabela 2

Lp	Znak sprawy	Liczba dni od wpływu wniosku o przyznanie pomocy do UM do pisma wzywającego do zawarcia umowy/informacji o odmowie przyznania pomocy	Liczba dni od wysłania do wnioskodawcy uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wniosku (3 – 4)	Liczba dni przekroczenia terminu 4 miesięcy (przyjęto 120 dni)
1	2	3	4	5	6
1.	UM02-6935-UM02;	21.09.2018 – 16.05.2019 = 237 dni	06.03.2019 – 15.03.2019, 21.03.2019 – 01.04.2019, 09.04.2019 –	209	89

²⁰ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

			17.04.2019, razem – 9+11+8=28 dni		
2.	UM02-6935- UM02'	21.09.2018 – 07.06.2019 = 258	13.12.2018- 27.12.2018, 15.03.2019- 22.03.2019, razem – 14+7=21 dni	237	117
3.	UM02-6935- UM02	17.10.2018 – 19.09.2019 = 337 dni	23.05.- 4.06.2019, 11-26.06.2019 razem: 12+15=27 dni	310	190
4.	UM02-6935- UM02	1.07.2019 – 10.10.2019 = 102 dni	10.09.2019 – 20.09.2019 = 10 dni	92	-
5.	UM02-6935- UM02	1.07.2019 – 27.11.2019= 149 dni	09.08.2019- 21.08.2019, 04.09.2019- 26.09.2019, 01.10.2019- 17.10.2019, razem – 12+22+16=50 dni	99	-
6.	UM02-6935- UM02	25.04.2019 – 16.12.2019 = 235 dni	17.09 - 14.10.2019, 31.10 - 12.11.2019 razem: 27+12=39 dni	196	76
7.	UM02-6935- UM02,	10.01.2020 – 29.07.2020 = 201 dni	20.05.2020 – 28.05.2020, 15.06.2020 – 22.06.2020,	186	66

			razem 15 dni		
8.	UM02-6935- UM02	10.01.2020 – 28.09.2020 = 262 dni	14.04.2020- 22.04.2020, 14.05.2020- 02.06.2020, 15.06.2020- 01.07.2020, razem – 8+19+16= 43	219	99
9.	UM02-6935- UM02	10.01.2020 – 1.10.2020 = 265 dni	12.05.- 15.06.2020, 13-28.07.2020 razem: 34+15=49 dni	216	96
10.	UM02-6935- UM02	20.03.2020 – 14.12.2020 = 269 dni	09.07.2020 – 10.08.2020, 21.09.2020 – 23.10.2020, razem 64 dni	205	85
11.	UM02-6935- UM02	23.03.2020 – 16.12.2020 = 264 dni	06.07.2020- 03.08.2020, 28.10.2020- 30.11.2020, razem – 28+33 = 61 dni	203	83
12.	UM02-6935- UM02	8.05.2020 – 26.10.2020 = 171 dni	24.08.2020 – 7.09.2020 =14 dni	157	37

Tabela 2. Źródło: dane UMWK-P i obliczenia własne

Odnosząc się do stwierdzonych opóźnień Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P przedstawił następujące przyczyny opóźnień²¹: „Do dnia 31 grudnia 2020 r. do Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego (SW) wpłynęło 1427 wniosków o przyznanie

²¹ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

pomocy (WoPP) mieszczących się w limicie środków wskazanych w ogłoszeniach o naborach wniosków przeprowadzonych przez Lokalne Grupy Działania (LGD). Weryfikacją WoPP w BWPL, zajmowało się pięć osób - pracowników weryfikujących, oraz dla próby 10 % WoPP w ramach każdego naboru ogłaszanego przez LGD również pracowników sprawdzających (liczba WoPP dla której wyznaczono pracownika sprawdzającego wynosiła 415 spraw). Dodatkowo, część z weryfikujących stanowiły osoby nowozatrudnione w SW co sprawiło, że takie osoby weryfikujące dla 100% weryfikowanych przez siebie WoPP musiały mieć wyznaczonego pracownika sprawdzającego. Opóźnienia w procesie weryfikacji wynikały więc z ilości WoPP złożonych w SW. Dodatkowo, w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWK-P (w tym również w BWPL) prowadzony jest tygodniowy plan pracy pracowników danej komórki organizacyjnej, który to plan pracy zawiera szczegółowy zakres obowiązków każdego pracownika w danym tygodniu. Na początku każdego tygodnia pracownik jest informowany o zakresie swoich zadań na dany tydzień, natomiast pod koniec każdego tygodnia pracownik jest rozliczany z wykonania tego planu przez swojego przełożonego. W BWPL przyjęta norma dla pracownika weryfikującego wynosi w każdym tygodniu weryfikację dwóch nowych WoPP. Norma jest obniżana/ustalana indywidualnie jedynie w przypadku absencji pracownika spowodowanej urloпом lub chorobą, bądź przydzieleniem innych/dodatkowych zadań. Tak ewidencjonowany plan pracy pozwala stwierdzić, że w BWPL nie występują przestoje w weryfikacji WoPP, a opóźnienia w terminowości weryfikacji WoPP wynikają z ilości dużej złożonych projektów”.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie w zakresie przekroczenia terminu, w odniesieniu do 10 spraw, określonego w § 22 ust. 1 rozporządzenia. Przekroczenia terminu wyniosły od miesiąca do 6 miesięcy. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość przyznania pomocy.

W pozostałych 2 sprawach UMWK-P postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i procedurami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Dokonywanie oceny wniosku o płatność w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków.

W § 29 ust. 1 rozporządzenia²² określono, że w przypadku operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane w dwóch transzach, z tym, że:

²² W brzmieniu obowiązującym do dnia 8 września 2020 r.

- 1) pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli beneficjent:
 - a) podjął we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców²³,
 - b) zgłosił się do ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania działalności, o której mowa w lit. a, chyba, że korzysta z uprawnienia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r – Prawo przedsiębiorców²⁴,
 - c) uzyskał pozwolenia, zezwolenia i inne decyzje, w tym ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją;
- 2) druga transza pomocy obejmuje 20% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli operacja została zrealizowana zgodnie z biznesplanem, a także w ściśle określonym wypadku, w przypadku uprawnienia o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r – Prawo przedsiębiorców.

W wyniku kontroli stwierdzono, że UMWK-P, w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez beneficjentów, prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wop spełnienie warunków wypłaty środków finansowych, w oparciu o załączone do wop:

- a) faktury lub dokumenty o równoważnej wartości dowodowej,
- b) dokumenty potwierdzające płatność,
- c) pozostałe dokumenty wymienione we wzorze wop.

W dniu 9 września 2020 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P²⁵ poinformował, że: „*Nowelizacja rozporządzenia z dnia 2 września 2020 r. nie wpłynęła znacząco na procesy rozpatrywania WoPP oraz podpisywania umów, miała jednak duży wpływ na podpisywanie aneksów do umów. Do dnia 31 grudnia 2020 r., zgodnie z § 2 ust. 2 nowelizacji rozporządzenia z dnia 2 września 2020 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, poprzez swoją stronę internetową oraz LGD z obszaru województwa, złożył beneficjentom ofertę zmiany umowy o przyznaniu pomocy w zakresie uwzględniającym przepisy rozporządzenia zmienianego. W odpowiedzi na w/w ofertę sporządzono już 64 aneksy do umowy, uwzględniające przedmiotowe zmiany. W zakresie płatności, nowelizacja*

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 162.

²⁴ J.w.

²⁵ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

przyczyniła się do sprawnej oceny wniosków o płatność pierwszej transzy pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. Beneficjent większość zobowiązań będzie mógł zrealizować na etapie wniosku o płatność drugiej transzy pomocy, w tym m.in. podjąć działalność gospodarczą, zgłosić się do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego czy utworzyć miejsce pracy. Wprowadzone zmiany przyspieszają proces weryfikacji, jednocześnie należy zauważyć, że pracownicy, w zakresie wprowadzonych zmian, mają trudności w zakresie uzupełniania kart weryfikacji wniosków o płatność, gdyż książki procedur przekazywane przez ARiMR nie są aktualizowane. Ponadto, odstąpienie od obowiązku osiągnięcia przez Beneficjenta co najmniej 30 % zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłyne rok od dnia wypłaty płatności końcowej, przyczynia się do sprawniejszej oceny Informacji monitorującej realizację biznesplanu”.

Wyjaśnienia UMWK-P dotyczące braku odpowiednich zmian dokumentów proceduralnych (kart weryfikacji wniosków o płatność) przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w związku ze zmienionymi przepisami rozporządzenia, zostały przyjęte.

Ustalono, że zgodnie z § 2 ust. 1 nowelizacji rozporządzenia z dnia 2 września 2020 r.²⁶ rozpatrzył 73 nowe sprawy. Sporządzono również 64 aneksy do umów zawartych przed wejściem w życie nowelizacji.²⁷

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

7. Wzywanie beneficjenta do usunięcia braków we wop.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- w przypadku wop I transzy: UMWK-P w odniesieniu do 5 wop, wzywał beneficjentów do usunięcia braków jeden raz, natomiast w przypadku 3 wop – UMWK-P wzywał dwukrotnie;
- w przypadku wop II transzy: w odniesieniu do 3 UMWK-P wzywał beneficjentów do usunięcia braków jeden raz, i dwa razy przypadku 3 wop,

co było zgodne z § 31 ust. 1 rozporządzenia, określającym, że jeżeli wop zawiera braki, zarząd

²⁶ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Dz. U. poz. 1555).

²⁷ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BW114.01810.4.2020.PD.

województwa wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do ich usunięcia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, a w przypadku nieusunięcia wszystkich braków, w myśl § 31 ust. 2 rozporządzenia, zarząd województwa wzywa ponownie beneficjenta do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Informacja o brakach w 11 kontrolowanych wop, w których skierowano wezwanie została wystosowana w formie pisemnej, sformułowana w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wop wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWK-P²⁸ poinformował, że w przypadku oceny wniosków o płatność epidemia COVID-19 spowodowała:

- brak możliwości realizacji zobowiązań wynikających z umów bądź zmianę terminu ich wykonywania przez Beneficjentów;
- brak możliwości realizacji przez Beneficjentów wskaźników umowy (np. szkolenia, kursy);
- utrudnienia z uzyskaniem pozwoleń, decyzji, opinii organów przez Beneficjentów;
- brak bezpośredniego kontaktu z Beneficjentem (brak możliwości bezpośrednich konsultacji);
- obowiązkową kwarantannę dokumentów;
- absencję pracowników urzędów/instytucji;
- izolację/kwarantannę Beneficjentów.

Terminy dotyczące uzupełnień wop, wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane, biorąc pod uwagę niedogodności związane z pandemią COVID – 19.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. UMWK-P w zakresie sprawdzonych spraw postępował w sposób określony w rozporządzeniu i procedurze.

8. Terminowość rozpatrywania wop.

W 9 na 12 spraw objętych kontrolą beneficjenci złożyli wop.²⁹

W § 32 rozporządzenia określono, że:

1) wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy na podejmowanie działalności gospodarczej dokonuje się niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, w terminie 30 dni

²⁸ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

²⁹ Wg stanu na 29.01.2021 r.

od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy (ust. 1 pkt 1);

2) w odniesieniu do wniosku o płatność drugiej transzy, wypłaty środków finansowych dokonuje się w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o płatność (ust. 1 pkt 2);

3) do rozpatrywania wop przepisy § 24 i § 25 rozporządzenia stosuje się odpowiednio, czyli przy obliczaniu terminów rozpatrywania wop, uwzględnia się czas uzupełnień, wyjaśnień (ust. 2).

Informację na temat terminowości rozpatrywania wop przedstawia Tabela 3.

Lp	Znak sprawy	I/II transza wop	Liczba dni od złożenia wop do wystawienia zlecenia płatności	Liczba dni od wysłania do wnioskodawcy wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wop (4-5)	Liczba dni przekroczenia terminu I miesiąca (przyjęto 30 dni) – I transza/ 3 miesiące (przyjęto 90 dni) – II transza
1	2	3	4	5	6	7
1.	UM02-6935-UM02	I transza	29.05.2019 - 11.06.2019 = 12 dni	30.05.2019 – 07.06.2019 = 8 dni	4	-
		II transza	27.09.2019 – 10.01.2020 = 105 dni	19.12.2019 – 08.01.2020 = 20 dni	85	-
2.	UM02-6935-UM02	I transza	04.07.2019 – 31.07.2019 = 27 dni	16.07.2018 – 26.07.2019 = 10 dni	17	-
		II transza	28.10.2019 – 18.06.2020 = 234 dni	28.02.2020 – 13.03.2020, 14.04.2020 – 23.04.2020, 21.05.2020 – 03.06.2020, razem: 14 + 9 + 12 = 35 dni	199	109
3.	UM02-6935-UM02	I transza	28.10.2019 – 4.11.2019 = 7 dni	-	7	-
		II transza	Dotychczas nie złożono	-	-	-
4.	UM02-6935-UM02	I transza	09.12.2019 – 09.01.2020 = 31 dni	12.12.2019 – 27.12.2019 = 15 dni	16	-
		II transza	30.06.2020 – 04.08.2020 =	08.07.2020 – 24.07.2020 = 16	19	-

			35 dni	dni		
5.	UM02-6935-UM0	I transza	13.12.2019 – 23.01.2020 = 31 dni	23.12.2019 – 14.01.2020, 23.01.2020 – 27.01.2020, razem: 22 + 4 = 26 dni	5	-
		II transza	26.05.2020 – 02.09.2020 = 99 dni	03.07.2020 – 11.08.2020 = 39	60	-
6.	UM02-6935-UM02	I transza	17.01.2020 – 10.02.2020 = 24 dni	27.01.2020 – 5.02.2020 = 9 dni	15	-
		II transza	7.10.2020 – 18.12.2020 = 72 dni	28.10.2020 – 13.11.2020, 3.12.2020 – 15.12.2020, razem: 16+12=28 dni	44	-
7.	UM02-6935-UM02	I transza	01.09.2020 – 18.09.2020 = 17 dni	09.09.2020 – 14.09.2020 = 5 dni	12	-
		II transza	Dotychczas nie złożono	-	-	-
8.	UM02-6935-UM02	I transza	21.10.2020 – 25.11.2020 = 35 dni	30.10.2020 – 03.11.2020, 16.11.2020 – 18.11.2020, razem: 4 + 2 = 6 dni	29	-
		II transza	Dotychczas nie złożono	-	-	-
9.	UM02-6935-UM02	I transza	5.11.2020 – 27.11.2020 = 22 dni	12-25.11.2020 = 13 dni	9	-
		II transza	Dotychczas nie złożono	-	-	-

Tabela 3. Źródło: informacja z UMWK-P oraz obliczenia własne

Ogółem w zakresie analizowanych spraw zostało złożonych 9 wop I transzy oraz 5 wop II transzy.

W wyniku kontroli stwierdzono przekroczenie terminu rozpatrzenia wop przez UMWK-P³⁰ w 1 (wop

³⁰ Jako punkt odniesienia przyjęto datę wystawienia zlecenia płatności przez UMWK-P. W rozporządzeniu jest mowa o terminie na wypłatę środków finansowych, której dokonuje ARiMR. UMWK-P na datę wypłaty środków nie ma wpływu, co do zasady wypłata następuje w ciągu paru dni od przekazania zlecenia płatności. Zlecenie płatności powinno być wystawione przez UMWK-P w terminie umożliwiającym wypłatę środków zgodnie z terminem wskazanym w rozporządzeniu.

II transzy) na 9 skontrolowanych spraw (w których złożono 14 wop).

Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w UMWKP³¹: „Do 31 grudnia 2020 roku do SW wpłynęło 1304 wniosków o płatność w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. W 2019 oraz 2020 roku nastąpiło spiętrzenie wniosków o płatność, jakie wpłynęły do oceny w ramach operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej tj. 603 wnioski. W związku z tym, wyznaczono osoby, które zajmowały się tylko oceną wniosków w ramach danego typu operacji. Zdobyte doświadczenie pracowników pozwoliło na sprawną oraz terminową weryfikację wniosków. Ponadto, zwiększono nadzór nad monitorowaniem terminu przebiegu sprawy, co umożliwiło szybkie reagowanie na ewentualne opóźnienia poprzez przygotowywanie tygodniowych planów pracy, zmianę osób weryfikujących w przypadku urlopu/choroby pracownika czy przekierowania go do innych zadań. Oprócz dużej ilości wniosków, na opóźnienia przy weryfikacji miał również wpływ krótki termin na weryfikację i wypłatę pierwszej transzy pomocy określony w rozporządzeniu. Zgodnie z treścią § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy dokonuje się niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, w terminie: 30 dni od dnia złożenia wniosku o płatność pierwszej transzy. Termin określony w rozporządzeniu wskazuje na czas dokonania wypłaty, w którym to zawiera się czas na dokonanie weryfikacji wniosku oraz czynności związanych z faktycznym dokonaniem płatności przez Agencję Płatniczą. Beneficjenci wykorzystywali niemal do maksimum przysługujący 14 – dniowy czas na złożenie uzupełnień/wyjaśnień lub składali dokumentację po upływie wskazanego terminu. Ponadto, przekładana wraz z wnioskiem o płatność dokumentacja była niskiej jakości, co powodowało konieczność kilkukrotnego składania przez Beneficjenta uzupełnień/wyjaśnień. Niewątpliwie na terminowość weryfikacji WoP wpłynęła również epidemia COVID-19 między innymi poprzez utrudnienia z uzyskaniem stosownych załączników, obowiązkową kwarantanną dokumentów, czy absencją pracowników”.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono, uchybienie w zakresie przekroczenia terminu określonego w § 32 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w odniesieniu do 1 sprawy. Przekroczenie terminu wyniosło 109 dni.

W pozostałych 8 sprawach UMWK-P postępował zgodnie z przepisami rozporządzenia i procedurami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

³¹ Pismo UMWK-P z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

9. Dokumentowanie procesu przyznawania i wypłaty pomocy.

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń:

Dokumentacja aktowa prowadzonych spraw była na bieżąco znakowana, gromadzona oraz przechowywana w teczkach aktowych w kolejności chronologicznej. Dokumenty robocze (notatki, wyliczenia, zapiski pracownika, wydruki z Internetu, itd.), powstałe podczas oceny wopp albo wop zostały datowane, podpisane oraz dołączone doteczki sprawy. Pracownicy prowadzący sprawę złożyli deklaracje bezstronności, które zostały dołączone do teczek aktowych.

10. Efektywność wdrażania instrumentu wsparcia.

1. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. oraz 31.12.2020 r. w Biurze Wdrażania Projektów LEADER (BWPL) poddziałaniem „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, zajmowało się 12 osób; weryfikacją wniosków o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej zajmowało się 5 osób. W ramach BWPL 5 pracowników zajmuje się weryfikacją wopp dla wszystkich zakresów wsparcia o których mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia. Tak więc osoby weryfikujące zajmują się nie tylko wopp w ramach operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, ale również pozostałymi zakresami wsparcia.³²

2. W Biurze Autoryzacji Płatności (BAP) przedmiotowym poddziałaniem, według stanu na dzień 31.12.2019 r. zajmowało się 6 osób, według stanu na dzień 31.12.2020 r. 7 osób. Weryfikacją wniosków o płatność zajmowały się 3 osoby.

W BAP każdy pracownik został zaangażowany/wyspecjalizowany w weryfikację wniosków o płatność danego typu operacji. W związku z tym, osoby które dokonywały oceny wniosków w zakresie działalności gospodarczej, co do zasady nie zajmowały się pozostałymi zakresami. Z uwagi na ustalone priorytety działania BAP oraz okresowe spiętrzenie wniosków o płatność, jakie wpływały do oceny, zdarzały się przypadki, gdy osoby zajmujące się typem operacji będącym przedmiotem kontroli, zajmowały się również innymi instrumentami wsparcia³³.

Efektywność rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy.

Na podstawie informacji uzyskanych z UMWK-P³⁴ wg stanu na dzień 26 marca 2021 r. na temat rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia –

³² Na podstawie informacji z UMWK-P zawartej w piśmie z 25 marca 2021 r. znak: BWI14.01810.4.2020.PD.

³³ J.w.

³⁴ Informacja mailowa UMWK-P z 29 stycznia 2021 r. oraz 16 kwietnia 2021 r.

podejmowanie działalności gospodarczej, ustalono co następuje.

Zestawienie w zakresie statusu spraw ilustruje Tabela 4

Status spraw	Liczba wopp
Wopp wycofane	12
Wopp pozostawione bez rozpatrzenia	121
Wopp - odmowa przyznania pomocy	14
Wopp w trakcie weryfikacji	47
Umowy zawarte	554
Łącznie złożonych wopp	748

Tabela 4. Źródło: informacje z UMWK-P oraz obliczenia własne

Dane pozyskano z Rejestru wopp prowadzonego przez UMWK-P w formie elektronicznej.

Rejestr zawiera następujące dane: data złożenia wopp do Urzędu Marszałkowskiego, znak sprawy, informacje na temat wnioskodawcy, nazwa LGD (do której złożono wopp), tytuł operacji, kwota kosztów całkowitych, kwota kosztów kwalifikowalnych, wnioskowana kwota pomocy, kwota ustalona przez LGD, informacja czy kwota mieści się w limicie, wysłanie uzupełnienia, wpływ uzupełnienia, liczba dni uzupełnienia, wysłanie wezwania do złożenia wyjaśnień, wpływ wyjaśnień, liczba dni wyjaśnień, data zakończenia weryfikacji, ostateczny termin na wysłanie pisma zapraszającego do podpisania umowy, informacja o podpisaniu umowy (pozostawieniu bez rozpatrzeniu, wycofaniu wopp), data podpisania umowy.

Rejestr nie zawiera natomiast daty pisma wzywającego (zapraszającego) do podpisania umowy/informującego o odmowie przyznania pomocy.

Ponieważ rejestr nie zawiera tych danych, szczegółowej analizie poddano wszystkie 554 wopp, w odniesieniu do których podpisano umowy, co stanowi 74,06 % wszystkich wopp.

Policzono czas od złożenia wopp do UMWK-P do podpisania umowy, odejmując czas uzupełnień i wyjaśnień, a także średni czas od wysłania pisma wzywającego do podpisania umowy³⁵, w zakresie zachowania terminu określonego w § 22 ust. 1 rozporządzenia, tj. 4 miesięcy od dnia przekazania wopp zarządowi województwa przez LGD.

Termin na rozpatrzenie wopp został:

³⁵ Czas od pisma wzywającego do podpisania umowy do daty podpisania umowy w odniesieniu do 9 wopp poddanych szczegółowej analizie wyniósł: 4, 10, 11, 18, 5, 7, 8, 8 oraz 15 dni. Średnia arytmetyczna wyniosła - 9,56, mediana - 8. Przyjęto 9 dni.

- dochowany (rozpatrywany nie więcej niż 120 dni) w przypadku 53 wopp,
- przekroczony do 1 miesiąca (rozpatrywany 121 – 150 dni) w przypadku 40 wopp,
- przekroczony od 1 miesiąca do 2 miesięcy (151 – 180 dni) w przypadku 71 wopp,
- przekroczony od 2 miesięcy do 3 miesięcy (181 – 210 dni) w przypadku 94 wopp,
- przekroczony od 3 miesięcy do 4 miesięcy (211 – 240 dni) w przypadku 115 wopp,
- przekroczony od 4 miesięcy do 5 miesięcy (241 – 270 dni) w przypadku 76 wopp,
- przekroczony od 5 miesięcy do 6 miesięcy (271 – 300 dni) w przypadku 45 wopp,
- przekroczony od 6 miesięcy do 7 miesięcy (301 – 330 dni) w przypadku 26 wopp,
- przekroczony od 7 miesięcy do 9 miesięcy (331 – 390 dni) w przypadku 19 wopp,
- przekroczony ponad 9 miesięcy (rozpatrywany ponad 390 dni) w przypadku 15 wopp.

Z analizy tej wynika, co następuje.

W terminie zostało rozpatrzonych 9,57% wopp.

Przekroczenia:

- do 2 miesięcy dotyczą 20,04% wopp,
- od 2 miesięcy do 4 miesięcy są udziałem 37,72% wopp,
- od 4 miesięcy do 6 miesięcy dotyczą 21,84% wopp,
- od 6 miesięcy do 9 miesięcy są udziałem 8,12% wopp,
- powyżej 9 miesięcy dotyczą 2,71% wopp.

Wśród wopp, w odniesieniu do których nastąpiło podpisanie umowy, najkrócej rozpatrywane wnioski to: UM02-6935-UM02 – 52 dni, UM02-6935-UM02 – 53 dni, UM02-6935-UM02 – 78 dni, UM02-6935-UM02 – 79 dni oraz UM02-6935-UM02 – 81 dni.

Z powyższego wynika, co ma potwierdzenie w zestawieniu, że najkrócej rozpatrywane były wopp złożone w 2017 r.

Najdłużej były rozpatrywane wnioski o symbolu: UM02-6935-UM02 – 590 dni, UM02-6935-UM02 – 523 dni, UM02-6935-UM02 – 521 dni, UM02-6935-UM02 – 511 dni, UM02-6935-UM02 – 511 dni oraz UM02-6935-UM02 – 484 dni.

Wyliczenie to świadczy, o tym, że najdłużej rozpatrywane były wopp złożone w 2018 r.

Efektywność rozpatrywania wniosków o płatność.

Na podstawie informacji uzyskanych z UMWK-P³⁶ wg stanu na dzień 29 stycznia 2021 r, na temat

³⁶ Informacja mailowa z dnia 29 stycznia 2021 r.

rozpatrywania wniosków o płatność w ramach typu operacji objętego kontrolą, ustalono, co następuje. Złożono 524 wniosków o płatność I transzy, w trakcie weryfikacji było 9 wop, nie wymagało uzupełnień

81 wop (nie było pism wzywających do uzupełnienia).

W przypadku 17 wop, miało miejsce rozwiązanie umowy, stwierdzono 4 przypadki odmowy wypłaty pomocy, w 1 przypadku nie wypłacono środków ze względu na zgon wnioskodawcy.

W zakresie wop I transzy dokonano analizy terminowości z uwzględnieniem wyjaśnień i uzupełnień wop.

Na 492 wop, w terminie określonym w § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, tj. 30 dni od złożenia wop, z uwzględnieniem czasu na wyjaśnienia i uzupełnienia zostało rozpatrzonych 466 wop, co stanowi 94,71%.

A zatem po terminie, określonym w § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, zostało rozpatrzonych 26 wop, stanowiące 5,29% wop, w stosunku do których nastąpiła dotychczas wypłata I transzy.

Wśród tych 26 wop, przekroczenia terminu o którym mowa w § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, z uwzględnieniem uzupełnień, wyniosły odpowiednio:

- czas rozpatrywania od 30 do 60 dni (przekroczenie do 1 miesiąca) – 17 wop,
- czas rozpatrywania od 60 do 90 dni (przekroczenie od 1 miesiąca do 2 miesięcy) – 8 wop,
- czas rozpatrywania dłuższy niż 90 dni (przekroczenie powyżej 2 miesięcy) – 2 wop.

Najkrócej w ramach I transzy rozpatrywany był wop o nr: UM02-6935-UM021 zlecenie płatności zostało wystawione tego samego dnia, co złożenie wop.

Natomiast 1 dzień rozpatrywane były wop o nr: UM02-6935-UM021, UM02-6935-UM021, UM02-6935-UM021, UM02-6935-UM021, UM02-6935-UM021, UM02-6935-UM021, oraz UM02-6935-UM021.

Najdłużej rozpatrywane były wop I transzy o nr: UM02-6935-UM021 - 140 dni, UM02-6935-UM021 - 90 dni, UM02-6935-UM021 - 88 dni, UM02-6935-UM021 - 87 dni, UM02-6935-UM021 - 74 dni oraz UM02-6935-UM021 - 73 dni.

Efektywność wykorzystanych środków

Według stanu na dzień 29 stycznia 2021 r. złożono 524 wniosków o płatność I transzy.

Wypłata środków w ramach wop I transzy nastąpiła w odniesieniu do 492 wop.

Natomiast w stosunku do złożonych wop II transzy dokonano 374 płatności.

Płatności w ramach I transzy stanowiły łącznie kwotę - 26.948.706,40 zł, zaś w ramach II transzy wypłacono łącznie - 3.268.391,10 zł.

W ramach I transzy, największe płatności opiewały na kwotę 80.000 zł, co odpowiada 80% maksymalnej kwoty dofinansowania w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia – 100.000 zł, w myśl § 16 rozporządzenia.

Płatności w ramach I transzy w kwocie 80.000 zł było – 113.

Najniższe płatności w ramach I transzy opiewały na kwotę 40.000 zł i było takich płatności – 149.

Średnia wartość wypłaconej pomocy w ramach I transzy wyniosła – 54.662,69 zł.

W ramach II transzy maksymalna wartość wypłaty wyniosła 20.000 zł. W kwocie tej dokonano tylko 1 płatności. Świadczy to o fakcie, że kwoty pomocy wypłacone w ramach II transzy, zweryfikowane przez UMWK-P były zwykle mniejsze niż wnioskowane przez beneficjentów.

Kolejne pod względem wysokości, płatności w ramach II transzy, opiewały na kwotę 12.726,00 zł i były udziałem 79 zleceń płatności II transzy.

Wartość zawartych umów stanowi kwotę 50.310.173,97 zł.

Na dzień 29 stycznia 2021 r. wartość złożonych 524 wop I transzy wyniosła łącznie 28.440.587,80 zł.

Jak wspomniano wcześniej płatności w ramach I transzy stanowiły kwotę - 26.948.706,40 zł.

Efektywność I transzy mierzona jako wartość złożonych wop I transzy do wartości podpisanych umów wyniosła 56,53%.

Efektywność dokonanych płatności I i II transzy, mierzona jako wartość płatności I i II transzy do wartości podpisanych umów wyniosła 60,06%.

Wskaźnik dokonanych płatności na etapie wop I transzy mierzony jako iloraz ogólnej kwoty zrealizowanych płatności do ogólnej kwoty złożonych wop wyniósł 94,75%.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienia:

- 1. W zakresie terminowości rozpatrywania wopp, o której mowa w § 22 ust. 1 rozporządzenia, jak i terminowości rozpatrywania wop, określonej w § 32 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.**
- 2. Prowadzony przez UMWK-P Rejestr wopp nie zawiera daty pisma wzywającego do popisania umowy/ informującego o odmowie przyznania pomocy. Brak takiej informacji powoduje utrudnienie w bieżącym monitorowaniu przez UMWK-P terminowości rozpatrywania wopp, określonej w § 22 ust. 1 i 2 rozporządzenia.**

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pan Marszałek nie zgłosił zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

III. Zalecenia pokontrolne.

W związku z wynikami kontroli zalecam Panu Marszałkowi podjęcie działań zmierzających do:

- 1) wzmocnienia nadzoru nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia oraz postanowień umowy o przyznaniu pomocy w zakresie terminowego wzywania do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy oraz terminowego rozpatrywania wniosków o płatność, w celu zminimalizowania liczby spraw rozpatrzonych po terminie,
- 2) unikania nieuzasadnionego wzywania podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do uzupełnienia w zakresie dostarczenia dokumentacji potwierdzającej prawo dysponowania nieruchomością, w sytuacji gdy operacja nie jest trwale związana z nieruchomością,
- 3) uzupełnienia Rejestru wopp o dane dotyczące daty pisma wzywającego do podpisania umowy/informującego o odmowie przyznania pomocy.

W ramach sprawowanej przez Pana Marszałka kontroli funkcjonalnej zalecam na bieżąco weryfikowanie przestrzegania powyższych zaleceń.

Proszę Pana Marszałka o powiadomienie mnie o działaniach podjętych w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego

Wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka